

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Waldemar Płóciennik

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie **R.Ś.**

skazanego za czyn z art. 258 § 1 k.k. i in.,

po rozważeniu na posiedzeniu w Izbie Karnej

w dniu 26 lutego 2025 r. sygnalizacji obrońcy skazanego o potrzebie wznowienia z urzędu postępowanie zakończonego prawomocnym

wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie,

z dnia 3 listopada 2021 r., sygn. II AKa 177/19,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie,

z dnia 19 grudnia 2018 r., sygn. IV K 22/13,

1. na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. wznawia postępowanie zakończone prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 3 listopada 2021 r., II AKa 177/19;

2. uchyla wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 3 listopada 2021 r., sygn. akt II AKa 177/19 wobec: R.D., J.O., M.S., A.R., R.R., A.O., J.K., L.S. i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Apelacyjnemu w Lublinie do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

3. zwraca skazanemu R.Ś. uiszczoną opłatę.

Waldemar Płóciennik

Małgorzata Gierszon

Zbigniew Puskarski

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 19 grudnia 2018 r., w sprawie o sygn. akt IV K 22/13, zostali skazani: R.Ś. na karę łączną 2 lat pozbawienia wolności za czyn wyczerpujący dyspozycję art. 258 § 1 k.k. oraz czyn z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., P.W. na karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 5 lat i 700 stawek dziennych grzywny, po 100 zł każda stawka, za czyny z art. 291 § 1 k.k. oraz z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k., R.D. na karę 300 stawek dziennych grzywny, po 50 zł każda stawka, za czyn z art. 292 § 1 k.k., J.O. na łączną karę 450 stawek dziennych grzywny, po 40 zł każda stawka, za czyny z art. 292 § 1 k.k., M.S. na karę 500 stawek dziennych grzywny, po 40 zł każda stawka oraz na karę łączną 4 lat pozbawienia wolności za czyny z art. 258 § 1 k.k., z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., A.R. na karę 300 stawek dziennych grzywny, po 50 zł każda stawka oraz na karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności za czyny z art. 258 § 1 k.k. oraz z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 65 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., R.R. na karę łączną 5 lat pozbawienia wolności i 700 stawek dziennych grzywny, po 40 zł każda stawka za czyny z art. 258 § 1 k.k., z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., z art. 286 § 1 k.k. oraz z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., A.O. na łączną karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz na 500 stawek dziennych grzywny, po 40 zł każda stawka za czyny z art. 258 § 1 k.k. oraz z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., J.K. i na karę łączną 2 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz 500 stawek dziennych grzywny, po 40 zł każda stawka, L.S. na karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i 500 stawek dziennych grzywny, po 40 zł każda

stawka za czyny z art. 258 § 1 k.k. oraz z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

Wyrok ten zaskarżyli prokurator oraz obrońcy wyżej wskazanych oskarżonych.

Sąd Apelacyjny w Lublinie wyrokiem z dnia 3 listopada 2021 r., w sprawie II AKa 177/19:

1. uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej P.W. i na podstawie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. postępowanie w zakresie przypisanych mu czynów umorzył, a kosztami procesu w tej części obciążył Skarb Państwa;
2. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:
 1. odnośnie do czynu przypisanego R.D. w pkt 12 wyroku uznał oskarżonego za winnego czynu zarzucanego mu w pkt XXIV aktu oskarżenia, wyczerpującego dyspozycję art. 291 § 1 k.k. i za to skazał go na karę roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby 2 lat;
 2. odnośnie do czynów przypisanych J.O.
 1. uchylił orzeczenie o karze łącznej,
 - odnośnie do czynu przypisanego w pkt 13 wyroku uznał oskarżonego za winnego czynu zarzucanego mu w pkt XXVI aktu oskarżenia wyczerpującego dyspozycję art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 291 § 1 k.k. i na podstawie art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 291 § 1 k.k. skazał go na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz orzekł grzywnę wysokości 150 stawek dziennych, po 30 zł każda stawka;
 - odnośnie do czynu przypisanego w pkt 14 wyroku uznał oskarżonego za winnego czynu zarzucanego mu w pkt XXVI aktu oskarżenia wyczerpującego dyspozycję art. 291 § 1 k.k. i na podstawie tego przepisu skazał go na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz orzekł grzywnę w wysokości 150 stawek dziennych, po 30 zł każda stawka;

b. tak orzeczone kary pozbawienia wolności i grzywny połączył i jako karę łączną orzekł 9 miesięcy pozbawienia wolności i 200 stawek dziennych grzywny, po 30 zł każda stawka i na podstawie art. 69 § 1, 2 k.k. i art. 70 §1 k.k. wykonanie orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby roku;

3. przyjął, w opisach czynów zawartych w wyroku w pkt: 17 dotyczącym M.S., co do czynów XXXII-XLI, 26 dotyczącym R.R., co do czynów XLIX-LV, 34 dotyczącym A.O. co do czynów LXIII_LXIV, 37 dotyczącym J.K. co do czynów LXVI-LXVII, 40 dotyczącym L.S. co do czynów II-III, iż sprawcy działali w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru;

4. z podstawy skazania R.R. w pkt 26 wyroku wyeliminował art. 11 § 2 k.k., przyjmując za podstawę skazania art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. oraz art. 12 k.k. w brzmieniu obowiązującym w dacie czynu w zw. z art. 4 §1 k.k., zaś w podstawie wymiaru kary art. 294 § 1 k.k.;

5. na podstawie art. 45 k.k. orzekł przepadek równowartości korzyści jakie uzyskał A.R. w związku z popełnieniem czynu przyjętego w pkt 23 wyroku, dotyczących występków zarzuczanych mu w pkt XLVI i XLVII aktu oskarżenia, w wysokości 6000 zł;

6. w pkt 34 wyroku, co do czynu LXIII aktu oskarżenia, przypisanego A.O., wartość ładowarki teleskopowej JCB ustalił na kwotę 171 000 zł;

III. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego nie była wywiedziona kasacja.

Obrońca skazanego R.Ś. natomiast złożyła do Sądu Najwyższego wniosek o wznowienie przywołanego powyżej postępowania sądowego ze względu na rozstrzygnięcia organu międzynarodowego działającego na mocy umowy międzynarodowej ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską.

Na podstawie art. 540 § 3 i art. 542 § 1 k.p.k. w zw. z art. 544 § 2 k.p.k., wniosła o:

1. wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 3 listopada 2021 r., wydanym w sprawie o sygn. II AKa 177/19, utrzymującym w mocy w zakresie osoby skazanego R.Ś. wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 19 grudnia 2018 r. (sygn. akt IV K 22/13);
2. uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 3 listopada 2021 r. wydanego w sprawie o sygn. II AKa 177/19 i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Lublinie jako sądowi drugiej instancji;
3. wstrzymanie na podstawie art. 532 § 1 w zw. z art. 545 § 1 k.p.k. wykonania względem skazanego R.Ś. wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 19 grudnia 2018 r. (sygn. akt IV K 22/13), utrzymanego w mocy przywołanym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 3 listopada 2021 r. wydanym w sprawie o sygn. II AKa 177/19 - w odniesieniu do wymierzonej skazanemu kary łącznej pozbawienia wolności;

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Złożony przez obrońcę wniosek, pomimo przytoczonej wcześniej jego podstawy, został potraktowany jako sygnalizacja potrzeby wznowienia postępowania karnego z urzędu. Podniesione okoliczności dotyczą bowiem jednej z bezwzględnych podstaw odwoławczych, a mianowicie nienależytej obsady Sądu Apelacyjnego w Lublinie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że stylizacja art. 542 § 3 k.p.k. wskazuje, iż bezwzględne podstawy odwoławcze nie są powodem do wznowienia postępowania na wniosek stron, do których odnoszą się tylko przyczyny z art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k. czy art. 540b k.p.k. - i stanowią podstawę wyłącznie do podjęcia czynności *ex officio*. Dlatego też wniosek strony o wznowienie postępowania, w którym wskazuje ona na uchybienie z art. 439 § 1 k.p.k., interpretować należy wyłącznie jako inicjatywę (art. 9 § 2 k.p.k.) potrzeby rozważenia przez sąd możliwości wznowienia postępowania z urzędu (*por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 9 października 2018 r., III KO 106/18, LEX nr 2572697; z dnia*

30 listopada 2016 r., V KO 83/16, LEX nr 2178684; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2016 r., III KO 66/16, LEX nr 2166384).

W składzie Sądu Apelacyjnego w Lublinie, wydającym przedmiotowy wyrok, którego uchylecia domaga się obrońca R.Ś., zasiadał sędzia X.Y., który został powołany na urząd sędziego Sądu Apelacyjnego w Lublinie postanowieniem Prezydenta RP z dnia [...] października 2019 r. na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018.3).

Przypomnieć należy, że zgodnie z punktem 2 uchwały trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/2020 (OSNK 2020, z. 2, poz. 7): „Nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. albo sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności”.

Dokonując oceny, czy w przypadku sędziego X.Y. owe standardy niezawisłości oraz bezstronności zostały naruszone zauważyć wypada, że brak jest podstaw, aby Sąd Najwyższy w niniejszym składzie nie w pełni aprobował tok rozumowania przedstawiony w uzasadnieniach wyroków z dnia 26 lipca 2022 r., III KK 404/21; z dnia 12 października 2022 r., III KK 193/20 oraz z dnia 8 lutego 2023 r., II KK 79/22, w których Sąd Najwyższy zajął stanowisko, że skład Sądu Apelacyjnego w Lublinie orzekający z udziałem sędziego X.Y. nie spełnia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu powołanych w pkt 2 uchwały z dnia 23 stycznia 2020 r. przepisów konstytucyjnych i konwencyjnych.

Przypomnieć należy jedynie najważniejsze tezy tych orzeczeń.

W pkt I uzasadnienia przywołanego wyroku z dnia 26 lipca 2022 r., III KK 404/21, badaniu poddano etap postępowania konkursowego, w którym sędzia X.Y. uczestniczył, pod kątem wad tego postępowania, a także ewentualnie (jeżeli wady te zostałyby ustalone) ich stopnia.

Po pierwsze, dokonując analizy postępowania konkursowego, Sąd Najwyższy poddał analizie opinię dotyczącą sędziego X.Y. sporządzoną przez wizytatorów Sądu Apelacyjnego w Łodzi uznając – w oparciu o konkretne dane dotyczące spraw rozpoznawanych przez tego sędziego – że jej treść trudno uznać za pełną i nie budzącą wątpliwości w zakresie stawianych wniosków końcowych (zob. pkt I lit. B uzasadnienia cytowanego wyroku) i z tym twierdzeniem, przy uwzględnieniu zasygnalizowanych w tym zakresie w pisemnych motywach powyższego wyroku okoliczności, należy się zgodzić.

Po drugie, w pkt I lit. C uzasadnienia, omówiono etap postępowania przed organami samorządu sędziowskiego.

Ocena organów tego samorządu w Sądzie Apelacyjnym w Lublinie wypadła dla sędziego X.Y. negatywnie. Na jeden etat w Wydziale Karnym tego Sądu zgłosiło się troje kandydatów. O ile sędziowie X.1Y.1 i X.2Y.2 uzyskali w Kolegium Sądu Apelacyjnego wynik pozytywny (5 głosów „za” i 0 głosów „przeciw”), o tyle w odniesieniu do sędziego X.Y. oddano 0 głosów „za”, przy 5 głosach „przeciw”.

Równie negatywny był dla tego sędziego wynik głosowania Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Apelacji Lubelskiej. W głosowaniu, w którym udział wzięło 63 członków Zgromadzenia, sędzia X.1Y.1 uzyskał 43 głosy „za”, przy 20 głosach „przeciw” (pozytywna opinia o kandydacie), sędzia X.2Y.2 37 głosów „za”, przy 26 głosach „przeciw” (opinia pozytywna), natomiast sędzia X.Y. uzyskał 5 głosów „za”, przy 58 głosach „przeciw” (opinia negatywna).

Po trzecie, zasadnicze zastrzeżenia wzbudza procedura przed Krajową Radą Sądownictwa (pkt I lit. D uzasadnienia).

W tym miejscu odwołać należy się do konkluzji zawartych w przywołanym uzasadnieniu wyroku w sprawie III KK 404/21.

Sąd Najwyższy w tym zakresie, oceniając okoliczności z toku postępowania konkursowego przed Krajową Radą Sądownictwa, stwierdził, że:

- kandydatów zarekomendowanych przez zespół wytypowano w formule jednego kandydata do orzekania w II Wydziale Karnym oraz dwóch kandydatów do orzekania w I Wydziale Cywilnym Sądu Apelacyjnego, a zatem z uwzględnieniem rzeczywistego parytetu stanu wolnych etatów w Sądzie Apelacyjnym w Lublinie na dzień dokonania ogłoszenia w Monitorze Polskim; o takiej proporcji wolnych miejsc w procesie obsadzenia wakatów w Sądzie Apelacyjnym w Lublinie informowano w trakcie procesu rekrutacyjnego oraz w trakcie postępowania przed zespołem opiniującym powołanym w KRS;
- zarekomendowanym przez zespół KRS kandydatem do orzekania w Wydziale Karnym był sędzia Sądu Okręgowego w Siedlcach X.Y., pełniący jednocześnie funkcję wiceprezesa Sądu Apelacyjnego w Lublinie, będąc powołanym przez Ministra Sprawiedliwości pod koniec 2017 r. w procedurze, w czasie której odrzucono trzech kandydatów (sędziów Sądu Apelacyjnego w Lublinie), zgłoszonych przez ówczesnego Prezesa Sądu Apelacyjnego w Lublinie. Nie był to zatem kandydat, którego pierwotnie chciał na tym stanowisku obsadzić Prezes Sądu Apelacyjnego w Lublinie;
- w toku przedstawiania kandydatury X.Y. w czasie posiedzenia plenarnego KRS - sędzia M.N. przedstawiał okoliczności, które nie miały potwierdzenia w dokumentach stanowiących podstawę oceny kandydata; dotyczyło to dorobku naukowego (tego nie było) oraz powodu, dla którego Kolegium Sądu Apelacyjnego w Lublinie wyraziło negatywną opinię (rzekomo, zajmowania stanowiska wiceprezesa Sądu Apelacyjnego w Lublinie); nie wiadomo z jakiego źródła te informacje wynikały, skoro nie było danych w materiale zebranym w trakcie procedury;
- w trakcie posiedzenia KRS ujawniono informację o dodatkowym zwolnionym miejscu w Sądzie Apelacyjnym w Lublinie w Wydziale Karnym (choć nie było jeszcze ogłoszenia o tym miejscu), co stanowiło przedmiot sporu w czasie obrad w zakresie,

w jakim fakt ten może stanowić podstawę procedowania przez KRS. Ujawniona informacja miała znaczenie dla przebiegu obrad i wyniku głosowania, skoro efektem głosowania było to, że kandydatami na sędziów Sądu Apelacyjnego w Lublinie zostało dwóch sędziów karnistów – X.2Y.2 oraz X.Y. i jeden sędzia cywilista - A. C., gdy tymczasem wolne miejsce w wydziale karnym było tylko jedno. W takim układzie, gdyby kierowano się w głosowaniu rzeczywistą strukturą miejsc wolnych (karne, cywilne) w Sądzie Apelacyjnym w Lublinie, to kandydatem, który wygrał ten konkurs w KRS byłaby sędzia Sądu Okręgowego w Radomiu X.2Y.2

- w konsekwencji zmiany parytetu miejsc do obsadzenia w Sądzie Apelacyjnym w Lublinie – dokonanej w toku posiedzenia KRS i podjęcia uchwały o przedstawieniu dwóch kandydatów z pionu karnego i jednego z pionu cywilnego, zwolnione jedno miejsce, o którym była mowa w czasie obrad KRS (obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2018 r. – M.P. z 29 października 2018 r., poz. 1041) zostało przeznaczone do Wydziału Cywilnego i na to zwolnione miejsce kandydował tylko jeden sędzia z pionu cywilnego, który *nota bene* uzyskał pozytywną opinię Kolegium Sądu Apelacyjnego (por. uchwała KRS z dnia 25 czerwca 2019 r. Nr 583/19);

- o ile sędzia X.2Y.2 miała bardzo dobrą opinię sędziego wizytatora (co wynika z dokumentacji KRS), a także dorobek naukowy i tytuł naukowy doktora nauk prawnych oraz poparcie środowiska sędziowskiego (Kolegium Sądu Apelacyjnego w Lublinie oraz Zgromadzenia Sędziów), o tyle sędzia X.Y. miał opinię wizytatorów niepełną w warstwie jej kompletności (dotyczyło to dokumentów z badań aktowych), a także wewnętrznie niespójną (wnioski nie przystawały do stwierdzonych uchybień w zakresie pracy orzeczniczej) i w istocie nieobiektywną, na co zwracano uwagę przy opiniowaniu jego kandydatury w toku procesu rekrutacji na poziomie ocen środowiskowych. Tych mankamentów nie dostrzeżono na etapie prac KRS, a dodatkowo wprowadzano elementy, które nie miały odbicia w dokumentach kandydata; ponadto kandydat X.Y. nie miał poparcia środowiska sędziowskiego, o czym jednoznacznie świadczy wynik głosowania na Zgromadzeniu Sędziów.

Wymowa powołanych powyżej faktów, opartych na informacji źródłowej [protokół posiedzenia zespołu członków KRS z dnia 15 października 2018 r., Nr KRS-

[...] (k. 127-128) i załącznik nr 1 do tego protokołu (k. 129), protokół Nr [...] posiedzenia plenarnego KRS w dniach 16-19 października 2018 r. (k. 129 verte-133), uchwała KRS Nr [...] z dnia 18 października 2018 r. (k. 134-139), listy obecności na posiedzeniach KRS w dniach 16-18 października 2018 r. (k.279 verte-280)] jest jednoznaczna. Osobą, która uzyskała rekomendację na jeden etat w Wydziale Karnym Sądu Apelacyjnego w Lublinie była sędzia X.2Y.2, natomiast sędzia X.Y. został w rzeczywistości przedstawiony do nominacji przez Prezydenta RP na etat, który był przewidziany dla Wydziału Cywilnego.

W sposób wnikliwy dokonana została także w pkt II uzasadnienia cytowanego wyroku Sądu Najwyższego analiza okoliczności dotyczących samego sędziego X.Y., w tym w szczególności jego ścisłego powiązania z osobami wchodzącymi w skład kierownictwa ówczesnego Ministerstwa Sprawiedliwości. Wreszcie, Sąd Najwyższy zauważył, iż osobę sędziego X.Y. postrzegać należy również w kontekście okoliczności, które zaistniały już po wydaniu przez Sąd Najwyższy w dniu 27 stycznia 2022 r., w sprawie III KK 404/21, postanowienia wykonującego uchwałę trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (pkt IV uzasadnienia wyroku z dnia 26 lipca 2022 r.).

Ścisły związek sędziego X.Y. z kierownictwem Ministerstwa Sprawiedliwości, czego wyrazem były jego kolejne nominacje (na wiceprezesa, a następnie prezesa Sądu Apelacyjnego w Lublinie, delegowanie do orzekania w tym Sądzie dopiero z chwilą objęcia funkcji wiceprezesa sądu) mające charakter dyskrejonalny, bez wątplenia rodzi w odbiorze społecznym słuszny pogląd o obdarzeniu go przez ówczesną władzę publiczną szczególnym zaufaniem. Jeżeli jednocześnie uwzględni się łączność funkcji Ministra Sprawiedliwości i Prokuratora Generalnego, mającego przecież prawo nadzoru oraz wydawania zarządzeń, wytycznych i poleceń we wszystkich sprawach prowadzonych przez organy prokuratury różnych szczebli [art. 1 § 2, art. 3 § 1, art. 13 § 1 i 2 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (t.j. Dz. U. 2022.1247 ze zm.)], to rodzą się uzasadnione wątpliwości co do możliwości rozstrzygania danej sprawy przez sąd z udziałem wskazanego wyżej sędziego w sposób w pełni bezstronny i niezawisły, skoro była ona prowadzona z oskarżenia publicznego.

Dokonane na gruncie niniejszej sprawy rozważania, nie oznaczają, że w każdym wypadku wydanie orzeczenia przez sąd, w którego składzie zasiada osoba powołana na urząd sędziego w tym sądzie powszechnym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., prowadzi do uznania, że sąd z udziałem takiej osoby jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. z uwagi na niespełnienie minimalnego standardu bezstronności (pkt 2 uchwały Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22). Bez wątpienia inaczej traktować należy sytuację osoby ubiegającej się o otrzymanie pierwszej nominacji sędziowskiej, a inaczej osoby, która mając świadomość co do wątpliwości w zakresie konstytucyjności i zgodności z przepisami konwencyjnymi Krajowej Rady Sądownictwa w obecnym jej kształcie, zdecydowała się na udział w postępowaniu prowadzonym przez tę KRS na urząd sędziego sądu powszechnego w sądzie wyższego rzędu. Co więcej, w odniesieniu do takiej osoby – jak to trafnie stwierdził Sąd Najwyższy w uzasadnieniu powołanej wyżej uchwały z dnia 2 czerwca 2022 r. – dopiero przeprowadzenie testu o jakim mowa w szeregu orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka [m.in. wyrok (Wielka Izba) z dnia 1 grudnia 2020 r., *Guðmundur Andri Ástráðsson vs. Islandia*, wniosek nr 26374/18) pozwala na ustalenie, że konkretny sędzia, który uzyskał nominację w opisywanych warunkach, nie jest stronniczy, w sytuacji gdy obalone zostało domniemanie jego bezstronności, które było regułą przed 2018 r. (konieczny jest dowód pozytywny bezstronności, gdy uprzednio trzeba było wykazać sytuację przeciwną – brak bezstronności) – zob. też uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2023 r., II KO 11/21.

W niniejszej sprawie taki test, z uwagi na wskazane wyżej uwarunkowania dotyczące sędziego X.Y., związane z przebiegiem postępowania konkursowego przed organem niekonstytucyjnym (pkt 1 uchwały Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22) oraz jego postępowaniem, w tym również w sferze pozaorzeczniczej, wypadł dla Sądu Apelacyjnego w Lublinie – orzekającego z jego udziałem – negatywnie.

Ustalone w związku z sygnalizacją obrońcy oskarżonego R.Ś. zaistnienie na etapie postępowania odwoławczego bezwzględnej przyczyny odwoławczej

określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., z powodu wskazanej wyżej okoliczności, doprowadziło do stwierdzenia, że postępowanie odwoławcze powinno zostać wznowione z urzędu, wyrok sądu odwoławczego w całości – za wyjątkiem części odnoszącej się do P.W., odnośnie którego Sąd Apelacyjny umorzył postępowanie z powodu jego śmierci (art. 542 § 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k.) - uchylony, a sprawa przekazana temu sądowi do ponownego rozpoznania.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

Waldemar Płóciennik Małgorzata Gierszon Zbigniew Puskarski

{WB}

r.g.